

## Kitsy klo nii pxaal Pable lo meñ Corinto

<sup>1</sup> Naa nak Pable, styoo Dios kwlañ nii kakaa xapostle Jesucrist. Chopaa betsy no Sóstenes xal kitsy re lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nêz Corinto. <sup>2</sup> Lëe Dios kwle lëe do parñee jkab to lo Jesucrist ni parñee jkab to xkyedzy Dios tsiin kyak ksa do meñ nii xsoob xtiits Jesucrist tyub lo kislyu. <sup>3</sup> Lëe lëesy Dios dyon ni lëe lëesy Jesucrist kakni lëe do ni knee tiits nii mbëe kpañ do.

### *Lëe Pable xtee skizh lo Dios*

<sup>4</sup> Tugak xtedyaa skizh lo Dios por kchë kyalnsaak nii bneetsy xaa lo do por Jesucrist. <sup>5</sup> Por Crist lëe Dios bnee kchë kchësy cos lo do. Lëe xaa bnee tiits nii kñee do ni lëe xaa bnee kyalchak lo do. <sup>6</sup> Singo mod lëe do byeñ nii nli kchë tiits nii xñee cho nak Crist. <sup>7</sup> Por ngo, ni tu pe chaktre falt knee Dios lo do, mentre kyëmbës to kiid Crist stub. <sup>8</sup> Ni lëe gaa Dios kakni lëe do, parñee ni tu cho jkëëkiydy lëe do tse nii lëe Jesucrist kiid. <sup>9</sup> Kchë tiits nii xñee Dios chuñ xaaw cumplir ni lëe gaa xaa kwtsyetsy lëe do parñee tso do xlad xiñ xaa Jesucrist.

### *Lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios chak chop tiy*

<sup>10</sup> Por tiitspey nii bneetsy Jesucrist lon lëen xñe lo do nii kakty to chop tiy. Sink ngui kol kpañ, tugak kol ko kik to. <sup>11</sup> Por lëe meñ lidzy Cloé pxaal tiits lon nii no tily lady to. <sup>12</sup> Xaal xaal xñee do, no do xñee nii xlad Pable no do, no gaa to

xñee nii xlad Apolos no do, ni no do xñee nii xlad Pedre no do ni no stubla do nii xlad Crist no do. <sup>13</sup> Per kol nē dyon pe ndaly tiy nayak nak Crist. ¿Pe lēē Pable nayak kwē lo crusy parñee ktsily Dios xtol do? ¿Ote porñee ngab to lo Pable yak kwchobnis to? <sup>14</sup> Xtedyaa skizh lo Dios nii ni tu do pchoobnistyaa, xaktyee Crispo ni Gayo pchoobnisaa, <sup>15</sup> parñee kēbty meñ nii lēē meñ kwchobnis porñee ngab meñ lon. <sup>16</sup> Wi meñ lidzy Estēfanas pchoobnisaa, per xsalastyaa dyon pe no cho stu meñ pchoobnisaa. <sup>17</sup> Por pxaaldy Crist naa par kchoobnisaa meñ, sink lēē xaa pxaal naa parñee kluyaa xtiits xaa lo meñ, pxaaldy xaa naa parñee toon pere kñen, parñee kyanlyudy xkyalkuty xaa lo crusy.

### *Lēē Crist nak xkyalnyaani no*

<sup>18</sup> Xsyak meñ nii kētañ lo tol nii pa xkiiñdy tiits nii xñee nii lēē Crist kuty lo crusy, per lēē lo no nii kwtelaa no lo tol ndon no nii tu xkyalwnabey Dios nak. <sup>19</sup> Lēē gak Dios xñee:

Lēēn knitylo xkyalchak meñ nyaani,  
ni lēēn kuuñ jkyey kik meñ nii xyeñ.

<sup>20</sup> ¿Pa sē xaa nii chak na ni pa sēē gaa maestre ley ni pa sē kchē xaa nii tant nan lo kislyu re? ¿Pe bnitylody Dios xkyalchak meñ lo kislyu re nayak?

<sup>21</sup> Nan Dios pe cos chuuñtsyey xaa. Por ngo blaady xaa nii con xkyalchak meñ nyuumbey meñ xaa, sink styoo xaa kwlañ nii kchē meñ nii kniladzy xtiits xaa telaa lo tol, nikxe nii no meñ xsyak so xnēzty xtiits xaa.

<sup>22</sup> Kchē meñ Israel chakladzy kan kyalntson, lēē meñ sit na chakladzy kyalchak. <sup>23</sup> Lēē lēē

noo xtiits Crist nii kwë lo crusy xluuy noo, per xteladzy meñ Israel xkëëtyago. Lëë meñ sit na xsyak nii pa xkiiñdyo, <sup>24</sup> per lëë meñ nii no xlad Crist, nikxe meñ Israelo, nikxe gaa meñ sito, nan meñ go nii lëë Crist kwaa xkyalwnabey Dios ni xkyalnyaani Dios. <sup>25</sup> Xsyak meñ nii so xnëzty cos nii chuuñtsyey Dios, per mastre so xnëzo lo kchë cos nii chuuñtsyey meñ. Singo gak kchë cos nii xsyak meñ mban, per lo Dios mastre ndaano que lo kchë cos nii chuuñtsyey meñ. <sup>26</sup> Beetsy, no nii kyeñ do nii lëë Dios kwle lëë do, nikxe nii xsyak meñ nii nyaanidy to, ni nikxe lëdy xaa xñabey nak to, ni nikxe nakty meñ lidzy to meñ non. <sup>27</sup> Lëë Dios kwle kchë xaa nii xsyak meñ nguey parñee kuuñ kteladzy xaa meñ nyaani, ni lëë xaa kwle xaa mban parñee kuuñ kteladzy xaa meñ ndaan. <sup>28</sup> Lëë Dios kwle meñ nii pa nondy lo kislyu re sinak nii xñee ñe meñ nii pa xkiiñdy, meñ nii ni tu cho nakty, parñee ksyablyu xaa meñ non. <sup>29</sup> Por ngo ni tu cho chilody ktaan lo Dios. <sup>30</sup> Misme Dios ptsig lëë do lo Crist, ni lëë gaa xaa pso Crist parñee kak Crist xkyalnyaani no tsiin por Crist lëë noo kpig lo Dios ni lëë gaa no telaa. <sup>31</sup> Por leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee: “Deelñee no cho chakladzy ktaan, no nii ktaan xaa por Crist.”

## 2

### *Xtiits Crist nii kwë lo crusy*

<sup>1</sup> Pkiiñdyaa tiits ngan ni kwneedyaa si xñee xaa chak worñee byely kluyaa xtiits Dios lo do. <sup>2</sup> Xtiits sye Crist nii kuty lo crusy kuni kikaa worñee byelyaa lo do. <sup>3</sup> Mban chakaa worñee byelyaa lo

do ni xisyaa tseb, <sup>4</sup> ni koklasty gaan ngon styoo do con tiits nii xñee xaa chak worñee bluyaa xtiits Dios, sink lëë Kyalbini Ntson ni lëë xtiits Dios pko styoo do, <sup>5</sup> parñee xtiits sye Dios kniladzy to, knilasty to xtiits chol meñ.

*Por Kyalbini Ntson xyuumbey meñ Dios*

<sup>6</sup> Xñee noo tiits ngan lo meñ nii penaadle xni-ladzy xtiits Dios. Per lëdy xtiits xaa nii no lo kislyu re nak tiits ngan go ni lëdy xtiits xaa nii xñabey lo kislyu rew, por ktiidydy xaa. <sup>7</sup> Xtiits Dios nii ni tu cho karty kon xñee noo. Lëë tiits ko xñee nii destye nii kwyya kislyu nol kik Dios xa kteelaa xaa lëë no. <sup>8</sup> Karty kyeñ xaa xñabey tiits re, por deelñee nyeñ xaaw nguëdydy xaa Crist lo crusy. <sup>9</sup> Per leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii lëë Dios kwlootsey cos nii ni tu cho karty kan ni kon, parñee kluuy xaa lo meñ nii xkëstyoo xaa. Ni tu kik meñ karty tsini cos ko. <sup>10</sup> Lëë Kyalbini Ntson xluuy cos ko lo no, por lëë Kyalbini Ntson nan xa nak kchë cos, axte kchë cos nii ngotsey Dios nan Kyalbini Ntson.

<sup>11</sup> Deel lo kislyu gaaw, ¿cho nan kchë nii xsya leñ styoo meñ na dyon? Xaktyee xkyalbini meñ gon nano. Singo gak Dios, xaktyee xKyalbini Ntson xaa nan pe xsya styoo xaa. <sup>12</sup> Kwaady no kyalbini nii no leñ styoo chol meñ lo kislyu re, sink Kyalbini nii xneetsy Dios kwaa no, parñee kchilo kyeñ no xa nak kyalnsaak nii bneetsy Dios lo no. <sup>13</sup> Tiits nii bluuy Kyalbini Ntson loo noo xñee noo. Xñedy noow porñee byo noo wseedy. Singo xluuy noo xtiits Dios lo meñ nii no Kyalbini Ntson leñ styoo.

<sup>14</sup> Xsaldy meñ nii nody Kyalbini Ntson leñ styoo tiits nii sëedni xKyalbini Ntson Dios. Xsyak meñ

go nii pa xkiiñdyoo porñee xyeñdy meñ gow. Xak-tyee meñ nii no Kyalbini Ntson leñ styoo xyeño. <sup>15</sup> Schilo ksee kchë meñ nii no Kyalbini Ntson leñ styoo xa chak kchë cos, per ni tu cho chilody ksee kan xa chak meñ go. <sup>16</sup> Por xñee kitsy nii kē xtiits Dios: “¿Cho lē nii kyeñ pe cos no leñ kik Dios? ¿Cho lē nii kchilo kuuñ kseedy Dios?” Per lēē lēē no sinak nii no kik Crist no kik no.

### 3

#### *Lēē meñ nii xniladzy xtiits Dios chak chop tiy*

<sup>1</sup> Pchilody ñen lo do sinak nii xñen lo meñ nii mbañ sinak xñabey Kyalbini Ntson, sink sinak nii xñen lo chol meñ lo kislyu re kwnen lo do, por nak to sinak xaa wiñ, karty kal do lo xtiits Dios. <sup>2</sup> Nonsyke tiits nii ngandy bluyaa lo do, por nak to sinak mēēd yeeñ nii chilody kaw niskwaan, pchilody nyeñ do tiits ngan ni naa gaa xyeñdy tow, <sup>3</sup> por bii no kik to si no kik chol meñ lo kislyu. Deelñee chakniladzy to, ni xtily do ni chak to chop tiy sinak nii chuuñtsyey yak chol meñ chuuñtsyey do. <sup>4</sup> Por tsiñee xñee tu do: “Naa xlad Pable non”, xñee stu do: “Naa nii xcuenta xlad Apolos non”, lēē do chuuñtsyey sinak chuuñtsyey chol meñ lo kislyu re.

<sup>5</sup> ¿Cho nak Pable na dyon ni cho nak Apolos? ¿Pe lēdy nayak xtiits sye Dios xsoob noo? Por ngo bluuy noow lo do ni bniladzy kaa tow. Catuu noo beeñtsyey nii kwnabey Dios lēē noo. <sup>6</sup> Naa kwlolyu pni, lēē Apolos psiw, per lēē Dios beeñ nii kwlañ pni go ni lēē gaa xaa beeñ kroobo. <sup>7</sup> Por ngo paaty nondy xaa nii chan ni xaa nii xsii. Lēē Dios nak xaa nii non por lēē xaa chuuñ kroob pni go.

<sup>8</sup> Tugak nak xaa nii chan ni xaa nii xsii, nikxe lëë Dios kizh xaa según tsiin nii beeñtsyey xaa. <sup>9</sup> Xaa nii xkyë xtsiin Dios nak noo, lëë do nak xilyu Dios. Ni nak to sinak tu yu nii no ksaá Dios. <sup>10</sup> Nakaa sinak tu albanily. Lëë Dios bneetsy tiits nii kwekaa cimient, aan xaa xaa nii no klëp xipyedzyo. Per no nii kap xaa nii klëpo cuidad. <sup>11</sup> Por ni tu cho chilody kweek stu cimient. Lëë Crist nak cimient ko. <sup>12</sup> Schilo klëp no xipyedzy cimient ko con or, con plat ni con kyo ngui, o con yag, con kizhkoob kaa ni con koobki gaa. <sup>13</sup> Per lëë kchë xtsiin no kak nyoo tsiñee lëë Dios kuñ kyalxtisy. Por tse go lëë Dios kxaal ki parñee kuñ ki preb kchë xtsiin no. <sup>14</sup> Deelñee tso tu xaa nii ksaá tu yu nii tsekty lo ki go, lëë Dios kizh xaa. <sup>15</sup> Per deelñee tsek yu nii psaa no, nikxe mban tyeedy no, lëë noo telaa sinak tu xaa nii xtyelaa lo ki.

<sup>16</sup> ¿Pe nandy kaa to nayak nii leñ styoo do nak lidzy Dios ni leñ styoo do no xKyalbini Ntson Dios? <sup>17</sup> Deel cho knitylo lidzy Dios, lëë Dios knitylo meñ go, por nda lidzy Dios nii lëë gaa to nak yu go.

<sup>18</sup> Kyëti xaldy to. Deelñee no do xsyak nii tir chak to, no nii kyak to sinak tu xaa nii ni tu pe chakty parñee kyak to tu xaa chak. <sup>19</sup> Por pa xkiiñdy kyalchak nii no lo kislyu re lo Dios. Leñ kitsy nii kë xtiits Dios xñee nii mismé Dios xchon xaa chak lo tramp. <sup>20</sup> Ni leñ kitsy ko gak xñee nii nan Dios nii pa xkiiñdy xkyalnyaani xaa chak. <sup>21</sup> Por ngo, ktaandy to deelñee kënal do chol xaa lo kislyu re, por xcheñ do nak kchësy cos. <sup>22</sup> Xcheñ do nak Pable ni Apolos ni Pedre. Xcheñ do nak kislyu, xcheñ do nak kyalmbañ ni xcheñ do nak kyalkuty, xcheñ do nak kchë cos nii no natiemp ni xcheñ do

nak kchë cos nii nare kiid, <sup>23</sup> ni lo Crist kaa ngab to, ni lëe Crist ngab lo Dios.

## 4

### *Tsiin nii chuuñtsyey xaa nii nak apostle*

<sup>1</sup> Kol sak lëe noo sinak tu mos nii xkyë xtsiñ Crist, o sinak kaa tu xaa nii sëed kluuy nii no kik Dios. <sup>2</sup> No nii kak nyoo nii schilo kñëlo Dios lëe no deelñee jkaa no tu tsiñ. <sup>3</sup> Naa nii xcuenta pe sinidy kikaa dyon pe xyo xtsiñaa styoo do o styoo gaa xaa xñabey. Per ni naa nody kyalnë dyon xa si lo xtsiñaa. <sup>4</sup> Karty kyeñaa dyon pe no pa kwlon falt, per lëdy por ngo nii kniyaa nii nody xfaltaa. Lëe Dios nan pe cos nak xfaltaa, por lëe xaa chuñ xkyalxtisyaa. <sup>5</sup> Kuñdy kaa to kyalxtisy. Kol kwës axte nii kiid Jesús parñee kwii xaa kchë cos nii nolan nëz lo bini. Lëe Jesús kwii kchë nii xsya styoo meñ tsiin kizh Dios kchë meñ.

<sup>6</sup> Beetsy, lëen xñe kchë cos re lo do porñee xkëstyoon lëe do. Ni lëen psety kaa Apolos ni naa lo do parñee kan do kchë nii chuuñtsyey noo tsiin kchosody to lo xtiits Dios parñee kaknidy to tu xaa par kteekyo do stu meñ. <sup>7</sup> Por ¿cho xlistklaal na dyon nii xtaa noo lo meñ, ni pe cos chap kaal nii bneesty Dios? Aan deelñee gaa lëe xaa bneetsy kchë nii chapoo, ¿penak tsigo nii xtaanoo?

<sup>8</sup> Xsyak to ni tir rikw to ni xsyak to nii ni tu pe xkiiñdy to. Xsyak to nii rey do. Xkiiñtre to lëe no. ¡Deelba nli nyak to rey parñee syoob noo kñabey no ksa no! <sup>9</sup> Sootaa nii kchëe noo siñee nak noo apostle lëe Dios psaanladzy lëe noo. Nak no sinak xaa nii nche mbës kety. Xiwkity meñ ni xiwkity

angly nak noo. <sup>10</sup> Xsyak meñ nii nguey noo, porñee no noo xlad Crist. Lëë lëë do xsyak to nii tir xyeñ do xtiits Crist. Mban noo, per lëë do tir ndaan do. Xsyakty meñ lëë noo, per lëë do xsoob meñ xtiits to. <sup>11</sup> Axte natse gon chak falt nii tyaaw noo ni nii tyow noo, ni chak falt xab noo. Xsaksi meñ lëë noo ni kindy liidzy noo. <sup>12</sup> Xtsaag noo xkyëë noo tsiñ. Xkotsyetsy meñ lëë noo, per tiits buen xtikchee noo lo meñ. Xkyënlaag meñ lëë noo, per xekw noo. <sup>13</sup> Xñeenë meñ lëë noo, per nguudzy xtikchee noo lo xtiits meñ. Sinak nii xsyak meñ pel cos xsyak meñ lëë noo. Axte natse xyak meñ nii pa xkiiñdy noo.

<sup>14</sup> Xkëdyaa kchë nrri parñee kwin xkyalto do, sink lëëw xkën parñee kñen lo do sinak nii nyak to xiñaa. <sup>15</sup> Por nikxe nyo tsii mily maestre nii kluuy xtiits Dios lo do, nody ndaly pxosy to. Naa nak pxosy to, por naa byely kluuy xa nak xtiits Dios lo do. <sup>16</sup> Por ngo xñabaa nii kuuñtsyey do nii chuuñtsyeyaa.

<sup>17</sup> Lëën xal Timoteo lo do. Xkëstyoon xaa. Nak xaa sinak xiñaa. Lëë xaa kuuñ ksaladzy lëë do nii chuuñtsyeyaa kchë nii xñabey xtiits Dios nii xluuyaa kchë laañee chateedyaa. <sup>18</sup> No do xtaan porñee xsyak to nii kyely teejtyaa lo do. <sup>19</sup> Per deelñee sneetsy Dios tiits klyëëdy lëën kyely teedy lo do. Tsigo lëën kan dyon pe cos nak xtsiñ xaa nii tant chak nyaa lëjty xaktyee tiits ktaan xaa. <sup>20</sup> Por lëjty tiits sye nak xkyalwnabey Dios, sink nli xñabey xaa. <sup>21</sup> ¿Pe chakladzy to nii kak ntseebaa lo do tsiñee kyelyaa ote chakladzy to yak nii ngui kñen lo do ni kantsin lëë do?

## 5

*Cos nii nonguialdy kak*

<sup>1</sup> Kayonaa gon nii no tu xaa nii noni tsiil pxosy lady to. Per ni lady meñ nii xnilasty xtiits Dios gon chakty tol go. <sup>2</sup> ¡Aan xtaan do, lějty nii tso do kyalnë! No nii kwii do xaa nii chuuñtsyey tol go lady to. <sup>3</sup> Por nikxe nii sodyaa yuubaa lo do, lëë xkyalbinin so lo do, ni lëën kwlokyeñle gaa pe cos kuuñtsyey do. <sup>4-5</sup> Kol jkaal lsa aan con xtiitspey Jesucrist kol kwii xaa go lady to, por lëë Jesucrist kakni lëë do, ni lëë xkyalbini gaan so lo do. Kol kwii xaa nii beeñ tol go lady to parñee kyab xaa ña xaatox, aan lëë xkyalbini xaa telaa tse nii lëë Dios kuñ kyalxtisy.

<sup>6</sup> Buendy gon nii ktaan do por kchë cos nii chuuñtsyey do. ¿Pe nandy to nayak nii chop lë gak levadur xkuube kobyi? <sup>7</sup> Kol kwii levadur nii kwxiñle lady to parñee kak to sinak kobyi nii xkyëdy levadur. Ni nli gaa nii nak to sinak kyaxtily nii xkyëdy levadur, por lëë Crist kuty por lëë noo sinak nii chuty meñ mëkwxiily paskw. <sup>8</sup> Kol tsoo kuuñtsyey no paskw, per ksaady no kyaxtily con levadur nii kwxiñle, sink kol tsoo ksaa no kyaxtily nii xkyëdy levadur, por kyaxtily go nak sinak tiitsli ni tiits ndoladzy. Lëë levadur nii kwxiñle nako sinak tol.

<sup>9</sup> Leñ stu kitsy nii pxalaa gon niyaa lo do nii ktsiil lsady to meñ nii no xikwnaa o ximguiy gaa. <sup>10</sup> Per niydyaa nii koñee kñeedre to lo kchë meñ nii no ximguiy o xikwnaa gaa, ni lo meñ ngbiñ, ni lo meñ nii xsoxib lo mdyo, por parñee kñeedre to lo kchë meñ go no nii kchoo do lo kislyu re. <sup>11</sup> Sink niyaa

nii ktsiil lsady to meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no ximguiy o xikwnaa gaa me, ni meñ ngbiñ, ni meñ nii xsoxib lo mdyo, ni meñ nii xñee tiits kizh, ni meñ ngonip, ni meñ ngbaan. Per ni kawnidy to clasy meñ go. <sup>12-13</sup> Xyaldy nii kanaa meñ nii xnilasty xtiits Dios. Lëë Dios kuñ xkyalxtisy meñ go. Per lëë do nonguiäl nii kuñ do kyalxtisy lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. Por ngo, kol kwii xaa nii beëñ tol go lady to.

## 6

*Lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios chi lo xtisy nii xnilasty Dios*

<sup>1</sup> Tsiñee xtily do ksa xcombañer do, ¿penak nii xyax to chinab to kyalxtisy lo xtisy nii xnilasty xtiits Dios? ¿Penak nii chinabty tow lo tu xaa nii xniladzy xtiits Dios? <sup>2</sup> ¿Pe nandy to nayak nii lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios kuñ kyalxtisy lo kislyu? Aan deelñee lëë do kuñ kyalxtisy lo kislyu ¿penak nii kakty kuñ do tu kyalxtisy wiñ? <sup>3</sup> ¿Pe nandy to nayak nii axte lo angly kuuñ no kyalxtisy? Deelñee singo tsigo busy nako, ¿penak nii chilody kweekli no pel cos wiñ nii xtsyool no lo kislyu re? <sup>4</sup> Deelñee xtily do ¿penak nii chini do xtily do lo xaa nii xnilasty xtiits Dios? <sup>5</sup> Lëën xñe nrñi parñee kteladzy to. ¿Pe nody ni tu xaa nyaani lady to nayak parñee jkwëës xaa lo xtily do? <sup>6</sup> Ni lëdy kaa xaktyee xtily do ksa do xcombañer do nii xniladzy xtiits Dios, sink chini do xtily do lo xtisy nii xnilasty xtiits Dios.

<sup>7</sup> Tu kyaltow nii tso tily lady to. ¿Penak nii xekwty to ksaksi meñ do ni penak nii masy xlaady to kwan

meñ do? <sup>8</sup> Per xaal nii chuuñtsyey do, mismel lëe do xkwaxcombañer do nii xniladzy xtiits Dios.

<sup>9-10</sup> ¿Pe nandy to nayak nii chilody sëeb meñ ngoptol laañee xñabey Dios? Këbty to tsaaplaa nliydy, por sëebty meñ nii choni stu kwnaa o stu mguiy, ni meñ nii xsoxib lo mdyo, ni mguiy nii chaani stu mguiy, ni ngbaan, ni meñ ngbiñ, ni meñ ngonip, ni meñ nii xñee tiits kizh ni kchë meñ nii chuñ tramp laañee xñabey Dios. <sup>11</sup> No do beeñtsyey tol go, per lëe Dios beeñ nyë lëe do worñee bniladzy to xtiits Jesucrist ni kwsëeb Kyalbini Ntson leñ styoo do.

### *Leñ styoo no no Kyalbini Ntson*

<sup>12</sup> Xñee do ni tu cho xsiniydy naa. Schilo kuuñtsyeyaa nii klyaañtyee styoon. Nli tiits ko, per lëdy kchë cos buen. Schilo kuuñtsyey no nii klyaañtyee styoo no, per nody kñabey ni tu cos lo no. <sup>13</sup> Nli xtiits meñ tsiñee xñee meñ nii par niskwaan kwyaaxpans no ni par xpaans kaa no byaan nii kak wagw, per lëe Dios knitylo chop cos ko. Per nliydy nii byaan no parñee tso ximguiy no o xikwnaa gaa no, por par Dios byaan no ni lo Dios kaa ngab no. <sup>14</sup> Por sinakak nii beeñ kpañ Dios Crist, kuuñ kpañ xaa lëe no por xñabey xaa.

<sup>15</sup> ¿Pe nandy to nawen nii lo Crist ngab no? ¿Pe sak chopaa tu kwnaa yox nii chaani ndaly mguiy nawen deelñee lo Crist ngabaa? ¿Chilodyo gon! <sup>16</sup> ¿Ote nandy to yak nii tsiñee chak chop mguiy tu kwnaa tugak meñ xyak xaa chop xaa me? Singo xñee kitsy nii kë xtiits Dios. <sup>17</sup> Singo gak tsiñee chak chop no Dios, tugak xyak no ksa no Dios.

<sup>18</sup> Kol kpichee lo xtol meñ nii no ximguiy o xikwnaa gaa. Kchë tol nii chuuñtsyey meñ laa klaasy xyaano, per lëe meñ nii no ximguiy o xikwnaa gaa, xcuerp meñ xsaksi tol go. <sup>19</sup> ¿Pe nandy to nii leñ styoo do nak sinak tu yu aan leeñgo no Kyalbini Ntson nii bneetsy Dios lo do ni lëdre gaa lëe do xñabey xcuerp to? <sup>20</sup> Por lëe Dios kwxii lëe do. Por ngo no nii ksoob to xtiits Dios tyub styoo do.

## 7

*Lëe Pable xñee lo meñ nii ptsiilñal ni lo meñ nii nare ktsiilña*

<sup>1</sup> Lëen ktikche lo kchë nii kwnabtiits to leñ kitsy nii pxaal do lon. Buen tsi meñ deelñee ktsiilñady meñ. <sup>2</sup> Per como ndox nii tsoni meñ stu kwnaa o stu mguiy gaa, masy buen nii catu kwnaa ni catuu gaa mguiy kap tsiil. <sup>3</sup> Ni no gaa nii kuñ xaapkiy cumplir lo tsiil, nikle gaa kwnaa no nii kuñ me cumplir lo tsiil me. <sup>4</sup> Nody nii jka kwnaa xcuerp, por cheñ tsiil me nako. Singo gak mguiy nody nii jka xaa xcuerp xaa, por cheñ tsiil xaa nako. <sup>5</sup> Jkady to lëe do lo tsiil do, deelñee byaandy to tiits nii ktsiil lsady to por lëe do kutiitsni Dios. Loxsye te tiemp nii byaan do tiits, no nii kyak chop to stub, por toontlaa kxekwty to aan kuñ xaatox xtol do.

<sup>6</sup> Nak nii kñen lo do sinak tu permis, xñedyaa nii no kuuñtsyey dow. <sup>7</sup> Nii no kikaa, deelba kchë do nyak sinakaa, per xaal xaal psaa Dios lëe no.

<sup>8</sup> Kchë lo meñ solter ni lo kwnaa viud xñen nii masy buen tsi do, deelñee ktsiilñady to, sinak naa. <sup>9</sup> Per deelñee xyeñ do nii kxekwty to, kol ktsiilña, porque masy buen ktsiilña do lëjty nii kak xtol do.

<sup>10</sup> Lëe lo meñ nii ptsiilñal xñabaa nii klaady kwnaa tsiil. Lëdy kiksiyaa xlyañoo nrii, sink lëe Jesucrist xñabey nii singo kako. <sup>11</sup> Per deelñee klaa kwnaa tsiil, nodre nii ktsiilña me, o xakxe gaa deelñee knee ngui me chop tsiil me. Singo gak xaapkiy nody nii ksëeb tsiil xaa.

<sup>12</sup> Lëen kñe lo meñ nii karty ksetyaa, styoon xlyañ nrii, lëdy Jesucrist xñabeyo. Deelñee xnilasty tsiil tu xaa xtiits Dios, per sinidy kik me nii klaa me xaa, nody nii klaa xaa me. <sup>13</sup> Singo gak deelñee no tsiil tu kwnaa nii xnilasty xtiits Dios, per sinidy kik xaa nii klaa xaa me, nody nii ksëebtsiil kwnaa go. <sup>14</sup> Por nikxe nii xnilasty xaapkiy xtiits Dios, lëe xaa xpig kex lo Dios por tsiil xaa. Singo gak kwnaa nii xnilasty xtiits Dios, lëe me xpig kex lo Dios por tsiil me. Deelñee kaktyo singo mod lëe xiñ do kak sinak xiñ meñ nii xnilasty xtiits Dios, per lëe na lo Dios le ngab xiñ do. <sup>15</sup> Per deelñee tugak xñee xaapkiy o kwnaa gaa nii xnilasty xtiits Dios nii lëe xaa ni lëe me ksëeb tsiil, masy buen nii ksëebtsiil xaa ni ksëebtsiil me. Singo mod lëe kwnaa ni lëe xaapkiy nii xniladzy xtiits Dios kyaan tusy, por lëe Dios kwtsyetsy lëe no parñee mbëe kpañ no. <sup>16</sup> Por ¿xa kñe kwnaa na dyon nii schilo kteelaa me tsiil me, o xa kñe gaa xaapkiy nii schilo kteelaa xaa tsiil xaa?

<sup>17</sup> Deelñee xaatyee nak to worñee kwtsyetsy Dios to, no nii singo kyaan do. Nrii xñen lo kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios. <sup>18</sup> Deelñee nobeyle to worñee kwtsyetsy Dios to, singo kol kyaan. Deelñee nobeydy kaa to, tsobeydy to. <sup>19</sup> Precisty nii tsobeypee to, sink kol ksoob xtiits Dios, ngo precisy. <sup>20</sup> No nii kyaan do sinak to worñee kwt-

syetsy Dios to. <sup>21</sup> Deelñee no xpixwan do worñee kwtsyetsy Dios to, pe tsinidy kikoo. Per deelñee xtee tiits nii laa do, kol ktee nii laa do. <sup>22</sup> Por kchë xaa nii no xpixwan worñee kwtsy Dios xaa, nodre xpixwan xaa. Tu xaa nii kē xtsiĩn Dios nak xaa. Lëë kchëë gaa xaa nii nody xpixwan worñee koktsyetsy xaa, lëë Crist nak xpixwan xaa nina. <sup>23</sup> Nyazh gon kwxii Dios to. Klaady to nii cholsye meñ kak xpixwan do. <sup>24</sup> Singo tsigo busy, beetsy, kol kak sinak to worñee kwtsyetsy Dios to.

<sup>25</sup> Lëë nana lëen kñe lo meñ nii karty ktsiilña, lëdy xtiits Dios kñen, sink lëen kñe sinak xñee tu xaa nii chap Dios confians. <sup>26</sup> Xsyakaa gon nii buen nii ktsiilñady xaapkiy, por ntseeb nak natiemp. <sup>27</sup> Per deelñee ptsiilñal xaa, nody nii klaa xaa tsiil xaa, per deelñee karty ktsyol xaa kwnaa masy kyubty xaa me. <sup>28</sup> Ni nikle gaa ktsiilña xaapkiy, lëdy tolo. Singo gak kwnaa nikxe ktsiilña me, lëdy tol chuñ me. Per lëen xñe kazh nii lëë meñ nii ktsiilña te kyalnë lo kislyu, aan chaklastyaa nii te do kyalnë.

<sup>29</sup> Beetsy, chakladzyaa kniyaa lo do nii xtsedre kwe no nu. Por ngo, kchë xaa nii ptsiilña no nii tso xaa sinak nii nyody tsiil xaa. <sup>30</sup> Singo gak xaa nii no kyalnë, no nii kpañ xaa sinak nii nyody xaa kyalnë. Nikxe gaa xaa no lni, no kak xaa sinak chak meñ nii xledy. Singo gak xaa nii xkyë wsi no nii sak xaa nii lëdy xcheñ xaa nak cos nii kwxii xaa. <sup>31</sup> Singo gak kchë xaa nii xsyak nii no gan lo kislyu re, no nii sak xaa nii nodyo cuent, por lëë kislyu re lox.

<sup>32</sup> Chaklastyaa nii tso do kyalnë, por tsiñee bii so tusy tu xaa, choxko xaa ksoob xaa xtiits Dios ni

choxko xaa kuuñ ksak xaa Dios. <sup>33</sup> Per tsiñee lox xtsiilñasy xaa, lyaadzy lo kislyusy cho xaa, parñee kuuñ ksak xaa tsiil xaa. <sup>34</sup> Singo gak kwnaa nii karty ktsiilña ni kwnaa nii iip ptsiilñady. Choxko me kuuñ ksak me Dios tyub styoo me. Per lëe kwnaa nii no tsiil, lyaadzy lo kislyusy no me, parñee kuuñ ksak me tsiil me.

<sup>35</sup> Skiin tiits nii xñen lo do. Chaklastyaa ksiniyaa lëe do, sink chakladzyaa nii mbëe kpañ do kuñ do xtsiin Dios.

<sup>36</sup> Per deelñee no tu xaa nii xsyak nii masy buen ktsiilña xaa, porñee xekwtre xaa. Schilo kuuñtsyey xaa nii no kik xaa, por lëdy tol ktsiilña meñ.

<sup>37</sup> Singo gak deelñee no tu xaa nii koñee kaklasty ktsiilña, penaktyo. <sup>38</sup> Por buen chuuñtsyey xaa nii xtsiilña, per mastre buen chuuñtsyey xaa nii xtsiilñady.

<sup>39</sup> No nii tsoni kwnaa tsiil mentre mbañ xaa. Per deelñee kety xaa, schilo ktsiilña me stu mguiy nii xnildzy xtiits Dios. <sup>40</sup> Per mastre mbëe tso me deelñee kpikchedy ktsiilña me. Nrii nak xtitsaa, per xsyakaa nii lëe xKyalbini Ntson Dios nii no leñ styoon xñee pe cos kñen.

## 8

### *Niskwaan nii chokon lo mdyo*

<sup>1</sup> Lëen kñe xa nak xcuent niskwaan nii xkokon meñ lo mdyo. Nli nii kchë no ndon xa nak cuent re, per por xkyalnan no lëe no chak nyaa, per lëe kyalwkëstyoo chuuñ jkyedzy lëe no. <sup>2</sup> Deelñee no tu xaa nii xsyak nii chak, karty lox kseedy xaa. <sup>3</sup> Per deelñee no tu xaa nii xkëstyoo Dios, xyuumbey Dios xaa.

<sup>4</sup> Lëe xcuent nii dyon pe schilo ktyaaw niskwaan nii chokon lo mdyo, ndon no gon nii nondy mdyo lo kislyu re, ni ndon no nii tugak Dios no. <sup>5</sup> Nikxe tso tub yox mdyo nii lë dios lo kislyu o kpaa gaa, <sup>6</sup> per par lëe no tugak Tat Tios no. Lëe xaa psaa kchë cos, ni por lëe gaa xaa lëe no mbañ. Ni tugak xaa xñabey no. Lëe xaa go nak Jesucrist. Por lëe xaa kwyaa kchësy cos, ni por lëe xaa kwyaa no.

<sup>7</sup> Per lëdy kchë meñ nan nrii. No meñ nii byël kuksoxib lo mdyo, aan tsiñee chaw meñ niskwaan nii chokon lo mdyo, xsyak meñ nii tol chuuñtsyey meñ. <sup>8</sup> Lëdy kaa nii ktyaaw ktsig lëe no lo Dios. Por ngo pe nakty deelñee tyaaw no o tyaawdy kaa no. <sup>9</sup> Per kol kap cuent, por toontlaa ksyaaab to meñ nii kal bniladzy xtiits Dios lo tol. <sup>10</sup> Deelñee nanoo xa nak cos re aan tsil wagw laañee chokon niskwaan lo mdyo, aan kan tu xaa nii kal bniladzy xtiits Dios lii, neñdy wi xaa kyax kaw xaa nii kwyokon lo mdyo, nikxe nii xsyak xaa nii ndoxo. <sup>11</sup> Aan por xkyalnanoo lëel jkëetañ tu xaa nii kal bniladzy xtiits Dios, ni lëew na wi por lëe xaa kuty Crist. <sup>12</sup> Singo tsigo busy deelñee ksyaaab to xaa nii kal bniladzy xtiits Dios lo tol, falt xko do lo Crist. <sup>13</sup> Por ngo, deelñee ksyaaabaa meñ lo tol por niskwaan nii chawaa, masy buen nii kpikchedraa kawaa niskwaan go, parñee kuñdyaa xtol meñ.

## 9

### *Nii xyal jkaa xaa nii nak apostle*

<sup>1</sup> Nli gon nii schilo kuuñtsyeyaa kchë nii chuuñtsyey tu apostle, por konaa Jesucrist ni nyoo gaa nii kën xtsiñ Dios por por ngo lëe do

xniladzy xtiits Dios. <sup>2</sup> Neñdy no meñ nii xnilasty nii apostlaa, per lëe do no nii kniladzy tow, por lëe do xniladzy xtiits Dios nii bluyaa aan siko kesy xluuy nii nli apostlaa.

<sup>3</sup> Nrii xñen lo meñ nii xñee nē naa: <sup>4</sup> Nonguial nii kneetsy meñ nii kawaa ni kin, <sup>5</sup> ni nonguial nii kaapaa tsiilaa nii xniladzy xtiits Dios, sinak nii chap stubla apostle tsiil, ni betsy Jesús, ni Pedre. <sup>6</sup> ¿Ote xsyak to yak nii chopsye noo Bernabé chilody kyaan meñ nii xniladzy xtiits Dios? <sup>7</sup> ¿Ni pe no gaa tu soldad nii xkizh xgast, ni pe no tu xaa nii xso yag uv aan chawdy xaa uv ni pe no tu xaa nii chap mēkwxiily aan chidy xaa nidzy? <sup>8</sup> Kēbty to nii kiksyaa xlyañ cos re, porque axte lo xley Moisés xñee: <sup>9</sup> “Kodyoo kyex chuw yosy nii xkyē kon.” Chēbty Dios ngo gon porñee sini yosy kik xaa, <sup>10</sup> sink lēew chēb xaa por lēe no. Porque nikxe xaa nii xkyē kono, nikxe gaa xaa nii xkyē kwlaapo, no nii tsini kik xaa, nii wi xaa kchal nii ktyop lo kwaa. <sup>11</sup> Singo tsigo busy deelñee bluuy noo xtiits Dios lo do, ¿pe tir xsyak xuuy do nii kñab noo palal cos nii jkiiñ noo? <sup>12</sup> Deelñee xteedy to nii xkiiñ stu meñ, no nii kneetsy to nii jkiiñ noo.

Per karty gon kñab noow. Al contrario, xekw noo parñee syonlëdy noo lo xtiits Dios. <sup>13</sup> Ni nan gaa to nii kchē xaa nii xkyē tsiin leñ lidzy Dios siko xchoo nii chaw xaa. Kchē xaa nii xkyē tsiin laañee chety ma nii chokon lo Dios, chaw xaa xpēel ma nii chety siko. <sup>14</sup> Ni lēe gaa Jesucrist psaan tiits nii kchē xaa nii xluuy xtiits Dios siko klyañ nii kaw xaa. <sup>15</sup> Per karty gon kuuñtsyeyaa ngo, ni xaldy gaan kitsy re parñee kñabaa pe cos lo do. ¡Silidyee

ketyaa, lëjty nii ktichee meñ kyalwle nii no leñ styoon!

<sup>16</sup> Deel naa, lëdy parñee ktaanaa xlyyaa xtiits Dios, sink nongual kluyno. Por jbroobsyaa deelñee kluydyno! <sup>17</sup> Por ngo, deelñee kluyno porñee xlyaño styoon, lëen kozhle. Per nikxe gaa chaklastyaa, lëew klyyaa por lëe Dios xñabey naa. <sup>18</sup> Por ngo xlen xlyyaa xtiits Dios porñee cho xkizhty naa. Xtsiñaadyaa nii kawaa porñee xlyyaa xtiits Dios.

<sup>19</sup> Nikxe ni tu cho xñabeydy naa, xaalyaa ptee tiits nii kñabey meñ naa, parñee singo mod ndaly re meñ kniladzy xtiits Dios. <sup>20</sup> Tsiñee non lady meñ Israel chakaa si chak meñ Israel parñee jkon styoo meñ go. Kchë meñ Israel go sinal xley Moisés ni wi gaan chanal ley go nikxe nii xñabeydy ley go naa. <sup>21</sup> Singo gak parñee jkon styoo meñ nii sinaldy xley Moisés chakaa si chak meñ go, nikxe nii xñabeysye Dios chuuñtsyeyaa, por lëe Crist xñabey naa. <sup>22</sup> Tsiñee gaa non lady meñ nii kal bniladzy xtiits Dios win chak si chak meñ go parñee jkon styoo meñ go. Si chak kchë meñ chakaa, parñee telaa meñ lo tol. <sup>23</sup> Kchë nrii chuuñtsyeyaa por xtiits Dios nii xteelaa, parñee jkan kyalnsaak nii xnee tiits re.

<sup>24</sup> Nan do gon nii tsiñee cho carrer ndaly meñ xko corr, per xaktyee xaa nii chuñ gan xkaa premio. Per lëe do kol ko corr parñee kuñ do gan tsiin jkaa do premio. <sup>25</sup> Kchë xaa nii chakladzy gon kuñ gan lo tu wkity, xsaan xaa kchë cos nii chuñ mal xaa. Aan xaktyee tu coron nii nyaa con xikw laurel nii pa xkiiñdy chuñ xaa gan. Per lëe do tu premio nii nitylody jkaa do. <sup>26</sup> Deel naa, xkodyaa corr sinak xaa nii xñady lo, ni xkëdy kaan puñety

lo me, <sup>27</sup> sink xsaksin xcuerpaa parñee ksoobo xtitsaa, parñee kyaandyaa tublad aan naa beenñ ksedy ndaly meñ.

## 10

### *No nii kap meñ cuent lo mdyo*

<sup>1</sup> Kol kaknan gon nii kchë pxusykoltoo noo kwsë lo xingal xkey nii pxaal Dios ni kchë xaa kwtekë nistoo nii lë Nistoo Nixñë. <sup>2</sup> Kchë xaa byak ksa Moisés tsiñee lëe xaa kwchobnis lo xkey go ni lo nistoo go. <sup>3</sup> Ni kchëe gaa xaa taw nii pxaal Dios, <sup>4</sup> ni kchë xaa kow nii pxaal Dios. Kow xaa nis nii kwlañ lady kyo nii tugak kwënoy xaa nëz. Lëe kyo go nak Crist. <sup>5</sup> Per ndaly xaa psakty styoo lo Dios, por ngo lëe xaa kuty tañ laañee kwtedy xaa.

<sup>6</sup> Kchë ngo kok parñee tsyon now aan tsokidy no cos mal, sinak nii kwyoki xaa gow. <sup>7</sup> Por ngo, ksoxibty to lo mdyo, sinak nii beeñtsyey bla xaa go ni leñ kitsy kaa nii kë xtiits Dios xñee: “Lëe meñ kwsob taw ni kow aan loxsye ngo lëe meñ beeñtsyey nii pkatyee.” <sup>8</sup> Kapy no ximguiy no ni xikwnaa gaa no, sinak nii beeñtsyey xaa go aan tu kpidzak kuty kalypson mily xaa. <sup>9</sup> Jkaaldy no Crist sinak nii beeñtsyey xaa go, aan ndaly xaa kuty porñee taw mëel xaa. <sup>10</sup> Kliskidy to pe cos lo Dios sinak nii beeñtsyey pxusykoltoo noo, aan beety xangly nguialkuty xaa.

<sup>11</sup> Kchë nrïi ptsyool pxusykoltoo no aan lëew kwë lo kitsy nii kë xtiits Dios parñee tsyon now, kchë no siñee no no natiemp nii lëe kislyu mer nitylo. <sup>12</sup> Deelñee no xaa nii xsyak nii tubli so xaa, no nii kap xaa cuent parñee kyabty xaa. <sup>13</sup> Sinak

nii xtsyoolak to kyalnë ptsyool xaa nii penaadle kwyow, per kol ksaladzy Dios por buen xaa aan klaady xaa ktsyool do tu kyalnë nii kxekwty to. Al contrario lëë xaa kluuy xa kchoo do lo kyalnë aan singo mod lëë do kxekw te do lo kyalnë.

<sup>14</sup> Por ngo, beetsy, kol ksaan kchë mdyo. <sup>15</sup> Xñen lo do sinak xñen lo meñ nyaani ni misme lëë gaa to kol kyeñ xa së lo xtitsaa. <sup>16</sup> Tsiñee gon xtyow no nii no leñ vas nii nak lay, xcheñ Crist ngo xtyow no. Singo gak tsiñee xtyaaw no kyaxtily nii nak lay, xcuerp Crist ngo xtyaaw no. <sup>17</sup> Ni nikxe gaa ndaly no, kchë no xtyaaw kyaxtily go. Por ngo tugak nak no.

<sup>18</sup> Kol kuy gaanoo xa nak xmod xaa Israel, kchë xaa nii chaw xpëel ma nii xyakon nako sinak nii wi xaa go nsakon cos lo Dios. <sup>19</sup> Per xñedyaa lo do nii non mdyo ni xñedyaa nii stu nak pëel nii chokon lo mdyo. <sup>20</sup> Sink lëen xñe nii lo kyalbini mal xkokon meñ nii xnilasty xtiits Dios cos, lëjty lo Dioso aan chaklastyaa nii ktsiil lsa do kyalbini mal. <sup>21</sup> Chilody gon jkë chuw do chu xvas Crist ni chu xvas kyalbini mal, ni chilody kawni do Dios ni kawni do kyalbini mal misme tiemp.

<sup>22</sup> ¿Ote chakladzy no yak kuuñ klëë no Dios? ¿Pe mastre nayak ndaan no lo xaa?

*No nii kuuñ ksak no xcombañer no*

<sup>23</sup> Nli nii schilo kuuñtsyey no nii no kik no, per lëdy kchë cos buen. Schilo kuuñtsyey no nii no kik no, per lëdy kchë cos xchoobladzy styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios. <sup>24</sup> No nii kuuñ ksak no xcombañer no, tsinidy kik no nii lëësy no precisy.

<sup>25</sup> Kol kaw kchë nii xtyo leñ mesón, kñabtiisty to pa sëedo parñee jkaandy kik to. <sup>26</sup> Por xcheñ Dios nak kislyu ni xcheñ xaa nak kchë cos nii no loo go.

<sup>27</sup> Deelñee kwetsy tu xaa nii xnilasty xtiits Dios lëe do parñee kaw do, aan tsi do, kol kaw kchë nii kyë xaa, ni tu pe kñabtiisty to parñee jkaandy kik to.

<sup>28</sup> Per deelñee kñë tu xaa lo do: Lo mdyo kwyo kon pëel gue, kawdy tow, parñee kuñdy to xtol xaa go ni parñee jkaandy kik xaa. <sup>29</sup> Lëdy kik to gon jkan, sink kik xaa nii në ngo lo dow.

Per neñdy no xaa nii kñë: “¿Penak nii chilody kuuñtsyeyaa nii no kikaa deelñee xaa kik xaa nii xkan? <sup>30</sup> Deelñee xtedyaa skizh lo Dios tsiñee chawaa, ¿penak nii kñeenë meñ naa tsiñee chawaa?” <sup>31</sup> Por ngo, deelñee chaw do o chi gaa to, kol ktee skizh lo Dios. <sup>32</sup> Kyubty to nii kyab meñ lo tol, nikle meñ Israelo, nikle gaa meñ sito, ni nikle gaa meñ nii xniladzy xtiits Dioso. <sup>33</sup> Naa nii xcuentaa, tugak choxkoon nii kuuñ ksakaa styoo kchësy meñ, nodyaa lyaadzy naasy, sink wi lyaadzy meñ non, parñee kchë meñ telaa lo tol.

## 11

<sup>1</sup> Kol kuuñtsyey nii chuuñtsyeyaa, sinak nii chuuñtsyeyaa nii beeñtsyey Crist.

### *Xa kutiitsni kwnaa Tat Tios*

<sup>2</sup> Xlen lo do gon, beetsy, porñee tugak xsaladzy to naa ni porñee sinal do xtiits Dios nii bluyaa lo do. <sup>3</sup> Per chakladzyaa nii kaknan do nii lëe Crist xñabey lo xaapkiy, aan lëe xaapkiy xñabey lo tsiil. Singo gak lëe Dios xñabey lo Crist. <sup>4</sup> Deelñee xtse tu xaapkiy kik tsiñee chutiitsni xaa Dios o tsiñee gaa

xluuy xaa xtiits Dios, xkyalto xaa nii xñabey lo xaa xkwii xaa. <sup>5</sup> Per deelñee xtsedy tu kwnaa kik tsiñee chutiitsni me Dios o tsiñee gaa xluuy me xtiits Dios, xkyalto tsiil me xkwii me. Nakako sinak nii nga me kik me. <sup>6</sup> Deelñee chaklasty kwnaa ktse kik, masy jka mew, per deelñee xsyak me nii tu kyaltow deelñee jka kik me, no nii ktse me kik me. <sup>7</sup> Nody nii ktse xaapkiy kik, por si nyaa Dios psaa Dios xaa, tsiin singo lëe xaapkiy xsal Dios. Per lëe kwnaa xsal xaapkiy. <sup>8</sup> Por worñee psaa Dios xaapkiy, lëdy lady kwnaa pchoo xaapkiy, sink lady xaapkiy pchoo kwnaa. <sup>9</sup> Por xaapkiy kwyaa kwnaa, lëdy por kwnaa kwyaa xaapkiy. <sup>10</sup> Por ngo ni por angly no nii ktse kik kwnaa parñee kak nyoo nii lëe tsiil me xñabey lo me. <sup>11</sup> Per kol kyeñ gaanoo kindy mguiy deelñee kindy kwnaa ni nyody kwnaa deelñee nyody xaapkiy. <sup>12</sup> Nli nii lady xaapkiy pchoo kwnaa ni nli nii por kwnaa lëe mguiy chaly, per lëe Dios chuuñtsyey tsiin go.

<sup>13</sup> Misme lëe do dyon kol kyeñ pe buen nii ktsedy kik kwnaa tsiñee kutiitsni me Tat Tios. <sup>14</sup> Ni misme gaa lëe no xtyon nii tu kyaltow deelñee klaa xaapkiy kak nool kik xaa, <sup>15</sup> aan tu kyalnsaako lo kwnaa deelñee nool kik me, por nool kits kik me parñee ktsew kik me. <sup>16</sup> Deelñee no xaa nii xyody nrii styoo, no nii kaknan xaa nii chaapty noo ni chapty meñ nii xniladzy xtiits Dios stu costumbre.

### *Xixtsee Crist*

<sup>17</sup> Xlëen gon nii xkën nrii, por pe nandy nii xkaal lsa do, sootee na nii kuño buen lëel mal chuño.

<sup>18</sup> Ni kanëel gaa meñ lon nii tsiñee xkaal lsa do, chop tiy nak to, aan no xtiits meñ go xniladzyaa.

<sup>19</sup> ¡Nli nawen nii lëe do kak chop tiy parñee kak nyoo cho do nli xniladzy xtiits Dios! <sup>20</sup> Aan porñee nak to chop tiy tsiñee xkaal lsa do par kaw xtsee do, lëdre xixtsee Crist chuuñtsyey do. <sup>21</sup> Por tsi lëe xwor xtsee chal, xaal xaal chaw do, aan no meñ nii chawdy ni no meñ nii axte xsyudzy. <sup>22</sup> ¿Pe chilody nawen kaw do ni ki do chilidzy to? ¿Penak nii xkwiipee to xkyalto meñ nii xniladzy xtiits Dios ni xkyalto meñ nii kindy pe kaw? Kol nē dyon pe slen lo do. ¡Kledyaa gon!

<sup>23</sup> Misme Crist gon nē nii bluyaa lo do nii wtse nii lëe tu apostle kok niladzy xaa, lëe xaa kwseñ kyaxtily <sup>24</sup> aan loxsye ptee xaa skizh lo Dios, lëew beeñ grol xaa aan lëe xaa chëb: “Lëe xcuerpaa nrii. Kol kawo parñee ksaladzy to naa, por lëen kety parñee telaa do.” <sup>25</sup> Aan singo gak tsiñee lëe xtsee kwlox lëe xaa kwseñ tu vas aan lëe xaa chëb: “Tu cheñaa nrii. Kol kiw parñee ksaladzy to nii por tu cheñaa lëe Dios beeñ cumplir xtiits lo do.” <sup>26</sup> Por ngo cad nii ki dow ni kaw dow lëe do xsaladzy nii lëe Crist kuty aan lëe xaa kiid stub.

<sup>27</sup> Kchë xaa nii chaw ni chi tsiñee chak xixtsee Crist aan chuuñ ksakty xaa Crist, tu tol chuñ xaa lo xcuerp Crist ni lo xcheñ Crist. <sup>28</sup> Por ngo catu do kol kyeñ deel no xtol do antes nii kaw do ni ki do nii xkaasy lo xixtsee Crist. <sup>29</sup> Por deel comñee kaw do ni ki do aan xyeñdy to nii xcuerp Crist chaw do ni xcheñ xaa chi do, lëe do te castigw. <sup>30</sup> Ni por ngo gaa ndaly do xsyakñe ni ndaly do choxchal, ni no gaa xcombañer do noyetye. <sup>31</sup> Per deelñee kyeeñ no pe cos chuuñtsyey no, xkiiñdy nii ksaksi Dios no. <sup>32</sup> Ni nan gaa to nii lëe Dios xsaksi lëe no, parñee tyejty no kyalnē nii te kchë meñ nii xnilasty

xtiits xaa.

<sup>33</sup> Singo tsigo busy, beetsy, tsiñee jkaal lsa do par kaw xtsee do, kol kwës xcombañer do. <sup>34</sup> Deelñee no tu xaa nii xlyaañ, kaw xaa lidzy xaa, parñee ksaksidy Dios to tsiñee xkaal lsa do. Kchë cos nii kwneedyaa xa kak yuubaa kan xa kako tsiñee kyelyaa.

## 12

### *Kyalwnabey nii xkiisy Kyalbini Ntson*

<sup>1</sup> Beetsy, chakladzyaa nii kaknan do xa nak kyalnsaak nii xnee Kyalbini Ntson.

<sup>2</sup> Nan do gon nii worñee karty kniladzy to xtiits Dios, mdyo ngop nii xkaatyee bniladzy to. <sup>3</sup> Lëë na chakladzyaa nii kaknan do nii ni tu cho chilody këb: “¡Nguialsi Jesús!” deelñee no xKyalbini Ntson Dios leñ styoo xaa. Ni ni tu cho chiloody këb: “¡Lëë Jesús xñabey!” deelñee nody Kyalbini Ntson leñ styoo xaa.

<sup>4</sup> Xaal xaal nak kyalnsaak nii xkaa meñ, per tugak nak Kyalbini Ntson nii xneetsyo. <sup>5</sup> Ndaly mod schilo jkiiñ meñ, per tugak lo xaa nii xñabey xkiiñ meñ. <sup>6</sup> Ni ndaly gaa mod schilo kak cos, per tugak nak Dios nii no leñ styoo kchë meñ.

<sup>7</sup> Kchëlo meñ chiid Kyalbini Ntson parñee jkiiñ meñ lo xcombañer. <sup>8</sup> Lëë Kyalbini Ntson xtee kyalchak lo bla meñ, ni no gaa lo meñ xteedy Kyalbini Ntson kyalnyaani. <sup>9</sup> No lo meñ xteedy Kyalbini Ntson kyalwniladzy ni no meñ xkaa tiitspey parñee kuuñ kyak meñ xaa xsyakñë. <sup>10</sup> No meñ xkaa tiitspey parñee kuñ meñ kyalntson, ni no meñ xkaa tiitspey parñee kñee meñ tiits nii xaal Dios. No gaa meñ xkaa kyalnyaani parñee kyeñ

meñ xa nak kyalbini mal ni xa nak kyalbini buen, ni no meñ xkaa tiitspey parñee kñee meñ stu tiitsë nii ni tu cho xyeñdy, ni no meñ nii xkaa tiitspey parñee kñee meñ xa nak kchë tiitsë go. <sup>11</sup> Per tugak nak Kyalbini Ntson nii chuuñtsyey kchë cos re, ni lëë gaa Kyalbini Ntson xkiisy kchë kyalwnabey segun xlyañ styoo Kyalbini Ntson.

### *Kchësy to ngab lo Crist*

<sup>12</sup> Nikxe ndaly party nyaa xcuerp no, per tugak cuerp nako. Singo gak Crist. <sup>13</sup> Singo gak lëë no, nikxe meñ Israel no o meñ sit kaa no, ni nikxe no xpixwaan no o nody kaa xaa, lëë no pchoobnis Kyalbini Ntson parñee kyak tusy no ni tugak kaa nak Kyalbini Ntson nii no leñ styoo no.

<sup>14</sup> Lëdy tugak party gon nyaa xcuerp no, sink ndaly party nyaaw. <sup>15</sup> Deelñee këb niy no lo xcuerp no: “Lëdy ñal nakaa, ngabtyaa lool”, lëdy por ngo nii sobtyo lady no. <sup>16</sup> O deelñee gaa këb tyag no: “Lëdy mëlool nakaa, ngabtyaa lool”, lëdy por ngo nii sobtyo lady no. <sup>17</sup> Kol kyeñ gaanoo deelñee tyub lady no nsyob mëlo no, ¿xa tsyon no tsigo? O deelñee gaa tyub lady no nsyob tyag no, ¿xa knuup no cos tsigo? <sup>18</sup> Per lëë Dios psoob catu cos laañee kwlaño styoo xaa. <sup>19</sup> Deelñee tugak cos nsaa Dios, ¿pa nyaan xcuerp no tsigo? <sup>20</sup> Per nikxe gaa ndaly party nyaa cuerp, tugak cuerp no.

<sup>21</sup> Chilody gon këb mëlo no lo ña no: “Xkiiñdyaa lii”, ni chilody këb kik no lo niy no: “Xkiiñdyaa to.” <sup>22</sup> Al contrario no party nii xsyak no mban aan party ko mastre xkiiñ lo no. <sup>23</sup> Ni ngui xkakw xab no party nii xisy xyo styoo no ni ngui xtyon party nii xsyak no nguidy <sup>24</sup> Xkiiñdy party nii ngui

nii toon xare xixkwaaw. Lëë Dios psaa xcuerp no singo parñee tyontsi no party nii xsyak no nguidy, <sup>25</sup> ni parñee ktildy xparty xcuerp no, sink kan lsaw xcombañero. <sup>26</sup> Deelñee në tublë xcuerp no, tyub lady no xsee yoob ko. Singo gak deelñee xtyoontsi tublë lady no, tyub xcuerp no xle.

<sup>27</sup> Lëë do gon nak xcuerp Crist, ni lo Crist kaa ngab to kchësy to. <sup>28</sup> Por ngo xaal xaal nak tsiin nii ptee Dios lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa. Klo apostle pso xaa. Loxsy ngo lëë xaa pso profet, ni meñ nii kak maestre, ni meñ nii kuñ kyalntson, ni meñ nii kuuñ kyak xaa xsyaknë, ni meñ nii kuñ yudar, ni meñ nii so lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa, ni meñ nii kñee stub clasy tiitsë. <sup>29</sup> Lëdy kchë meñ gon nak apostle ni lëdy kchë meñ chuuñtsyey kyalntson, <sup>30</sup> ni lëdy kchë meñ chuuñ kyak xaa xsyaknë ni lëdy kchë meñ xñee stub clasy tiitsë ni lëdy kaa kchë meñ schilo kñë xa nak tiits ko. <sup>31</sup> Kol tsoxko nii kneetsy Dios kyalnsaak nii mastre non lo do.

## 13

### *Kyalwkëstyoo*

<sup>1</sup> Lëen kluy tu cos nii mastre precisy lo do. Deelñee xñen stu tiitsë nii xyeñ meñ ni xñen tiitsë nii xñee angly, aan nody kyalwkëstyoo leñ styoon, nakaa sinak tublë kiib o tu platiiy gaa nii xsyetsy. <sup>2</sup> Deelñee xñen tiits nii xaal Dios, ni nanaa cos nii Dios sye nan, ni chakaa kchëlo cos, ni tyub styoon xniladzyaa nii schilo kticheen kiy xlugaro, cho naktyaa deelñee nody kyalwkëstyoon leñ styoon. <sup>3</sup> Deelñee kiisyaa kchë nii chaapaa lo meñ prob

ni klaan ksaay meñaa, per pe nandy kchë ngo, deelñee nody kyalwkëstyoo leñ styoon.

<sup>4</sup> Kchë xaa nii no kyalwkëstyoo leñ styoo, chap xaa paciensy, buen xaa ni chak mbijty xaa ni chak nyaady xaa. <sup>5</sup> Chak yoxty xaa ni chak nyasty xaa, xlëedy xaa ni chody kyalnë styoo xaa. <sup>6</sup> Xledy xaa tsiñee xyab stu meñ lo tol, sink xle xaa chon xaa tiitsli. <sup>7</sup> Tugak xekw xaa xtsyool xaa kyalnë ni xkwës xaa te kyalnë ni tugak xniladzy xaa xtiits Dios.

<sup>8</sup> Tsitsiñdy tse nii tsodre kyalwkëstyoo, per sitsiñ tse nii tsodre xaa nii nak profet, ni kñeedre meñ stub clasy tiitsë, ni jkiiñtre kyalchak. <sup>9</sup> Por xyuum-bey nizhty no xtiits Dios, ni xñeedy profet kchësy, <sup>10</sup> per tsiñee lëe tse nii lëe no kaknan kchë cos, tsitsiñ ksalastre no kchë cos wiñ nii ndon no nina.

<sup>11</sup> Worñee kokaa xaa wiñ, kwnen si xñee xaa wiñ ni kwyo kikaa sinak no kik xaa wiñ, per tsi lëen kol, lëen psaan xmod xaa wiñ. <sup>12</sup> Xtyon nyëdy no kchë cos nina. Nako sinak tsiñee xtyon no cos lo tu kyowan, per sitsiñ tse nii lëe no tyon nyë cos. Nandyaa xa nak kchë cos nina, per sitsiñ tse nii lëen kaknan xa nako, sinak nii nan Dios xa nakaa.

<sup>13</sup> No tson cos nii tejty, lëe cos ko nak kyalwniladzy, ni kyalwsaladzy ni kyalwkëstyoo, per lëe kyalwkëstyoo nak nii mastre precisy.

## 14

### *Meñ nii xñee stub clasy tiitsë*

<sup>1</sup> Kol tsoxko nii jkëstyoo do, ni kol tsoki nii kneetsy Dios tu kyalnsaak lo do. Kol nab nii kñee do tiits nii xaal xaa. <sup>2</sup> Lo Dios xñee xaa nii xñee stub clasy tiitsë, xñeedy xaa lo meñ. Por Kyalbini Ntson

xñee xaa, per ni tu cho xyeñdyo. <sup>3</sup> Aan lëe xaa nii xñee tiits nii xaal Dios gon, lo meñ xñee xaa parñee kyeñ meñ, ni parñee kchoobladzy xaa styoo meñ ni ko nguiool xaa styoo meñ. <sup>4</sup> Losye xaa nii xñee stub clasy tiitsë xkiiño, per lëe xaa nii xñee tiits nii xaal Dios, kchë lo meñ nii xniladzy xtiits Dios xkiiño.

<sup>5</sup> Nlen deelñee kchë do ngaa kyalnsaak nii kñee do stub clasy tiitsë, per mastre nlen deelñee kchë do nyee tiits nii xaal Dios. Por mbëere nii kñee do tiits nii xaal Dios, ni buenak kaa nii kñee do stub clasy tiitsë deelñee tso cho kñee xa nako parñee kchë lo meñ nii xniladzy xtiits Dios jkiiño. <sup>6</sup> Por ngo, beetsy, deelñee kyelyaa lo do aan kñen stub clasy tiitsë, ni tu cho xyeñdy xtiitsaa. Pe nandy kyelyaa, xakxe deelñee kñen tiits nii pxaal Dios o kluy gaan pe tu cos lo do.

<sup>7</sup> Nak kchë nrrii sinak kiib musyk, sinak flaut o arp kaa. Deelñee nyoody pa ti chool meñ, nyoody dyon chow xsyetsy. <sup>8</sup> Singo gak tsiñee chak guerr, deelñee nyoody pe xkwetsy trompet, kyëmbësty meñ nii kislo tily. <sup>9</sup> Singo gak lëe do deelñee kñeedy to tiits nii xyeñ meñ, ¿xa kaknan meñ pe cos xñee do? ¡Lo me xñee do, lëdy lo meño! <sup>10</sup> Ni ndon gaa no nii ndaly clasy tiitsë no lo kislyu, aan kchësy tiitsë go xkiiñ. <sup>11</sup> Per deelñee xyeñdyaa xtiitsë xaa nii xñee lon, tu xaa sit nakaa lo xaa ni tu xaa sit nak xaa lon. <sup>12</sup> Ya ke nii tir choki do jkaa do kyalnsaak nii xnee Kyalbini Ntson, kol tsoxko jkaa do tu kyalnsaak nii jkiiñ lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios.

<sup>13</sup> Por ngo, kchë xaa nii xñee stub clasy tiitsë no nii kñab xaa lo Dios nii kyeñ xaaw. <sup>14</sup> Por deelñee

kutiitsnin Dios con stub clasy tiitsë, nli nii lo Dios xñee xkyalbinin, per nandyaay dyon pe cos xñen. <sup>15</sup> ¿Pe cos kuuñtsyeyaa tsigo? No nii gon kutiitsnin Dios con stub clasy tiitsë ni no nii kutiitsnin xaa con tiitsë nii xyeeñaa. No nii kolaa lay con stub clasy tiitsë ni no nii kolno con tiitsë nii xyeeñaa. <sup>16</sup> Por deelñee kool do lay lo Dios con stub clasy tiitsë nii xaktyee xkyalbini do xyeñ, chilody koolni chol meñ lëe do lay, por xyeñdy xaa pe xñee do. <sup>17</sup> Nikxe ntson lay nii chool do, per xyeñdy chol meño. <sup>18</sup> Xtedyaay skizh lo Dios nii naa nak tu xaa nii mastre xñee stub clasy tiitsë. <sup>19</sup> Per tsiñee xkaal lsa meñ nii xniladzy xtiits Dios, buen nii nikxe kaayak lan tiits nii kyeñ meñ kñen, lëjty nii kñen tsii mily tiits aan ni tu cho xyeñdyo.

<sup>20</sup> Beetsy, tsody kik to sinak no kik xaa wiñ. Kol kak sinak xaa wiñ tsiñee chan do cos mal, per kol ko kik to sinak no kik xaa kol. <sup>21</sup> Leñ kitsy nii kē xtiits Dios gon xñee: “Nikxe kñen lo meñ re con xtiitsë meñ sit, ni nikxe kñee meñ sit lo meñ re, kondy meñ re xtitsaa.” <sup>22</sup> Parñee kan meñ xkyalwnabey Dios ngo nii xñee meñ nii xniladzy xtiits Dios stub clasy tiitsë, per tsiñee lëe tu xaa xñee tiits nii xaal Dios, lo meñ nii xniladzy xtiits Dios xñee xaa. <sup>23</sup> Deelñee sēeb tu xaa nii xnilasty xtiits Dios laañee xkaal lsa do, aan kan xaa nii lëe do nchenee stub clasy tiitsë nii ni tu cho xyeñdy, sēb xaa nii chak wety to. <sup>24</sup> Per deelñee kchē do nchenee tiits nii xaal Dios, aan sēeb tu xaa nii xnilasty xtiits Dios, misme lëe xaa kyeñ nii no xtol xaa tsiñee kon xaa xtiits Dios nii nchenee do. <sup>25</sup> Singo mod lëe xaa kwii kchē tol nii no ngueetsy leñ styoo xaa, aan lëe xaa ksoxib lo Dios ni lëe xaa

kyeñ nii nli no Dios lady to.

*So xnëz kol kuuñtsyey cos*

<sup>26</sup> Singo tsigo busy, beetsy, tsiñee jkaal lsa do, no do kakladzy kool lay lo Dios, no gaa to kuuñ kseedy ni no do kñee nii pxaal Dios lo do, ni no do kñee stub clasy tiitsë, ni no do kñee xa nak tiitsë go. Kol kuuñtsyey kchë ngo parñee jkiino lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. <sup>27</sup> Tsiñee kñee do stub clasy tiitsë, schilo kñee chop to o tson gaa to, per no nii tuga to kñee, ni no nii tso tu xaa nii kñee xa nak tiits ko. <sup>28</sup> Deelñee kindy tu xaa nii kñee xa nak tiits ko, masy kñeedy tow, kol neesy lo Dios leñ styoo do. <sup>29</sup> Singo gak deelñee kñee do tiits nii xaal Dios, schilo kñee axte tson do. Lëë los demasy to, kol jkëëtyag nii kñee xaa go. <sup>30</sup> Per deelñee kñee Dios lo tu xaa nii sob, lëë xaa nii klo bislo xñee kwës <sup>31</sup> parñee kchilo kñee xaa, tsiin kchë do kseedy ni kchë styoo do kchooblady Dios. <sup>32</sup> No nii tsiitsy so xaa nii xñee tiits nii xaal Dios, parñee kñeedy xaa nii jkaatyee. <sup>33</sup> Porque ndoladzy Dios, xkaandy xaa kik meñ. Singo nak xaa lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa.

<sup>34</sup> Nody nii kñee kwnaa tsiñee xkaal lsa do, sink no nii ksoob me xtiits tsiil me, por singo xñabey xley Moisés. <sup>35</sup> Deelñee no tu cos nii xyeñdy kwnaa, no nii kñabtiits me lo tsiil me tsiñee ktsiñ me lidzy me, por buendy nii kñee kwnaa tsiñee xkaal lsa do. <sup>36</sup> Kol ksaladzy kaa noo nii lëdy por lëë do bislo xtiits Dios, ni lëdy kaa lëësy to xniladzyo. <sup>37</sup> Deelñee no tu xaa nii xsyak nii profet xaa, o xsyak kaa xaa nii lëë Kyalbini Ntson ptee tu kyalnsaak lo xaa,

syen̄ xaa nii lēē Dios kwnabey pkēn nr̄ii. <sup>38</sup> Per deelñee xsaldy xaa nii pkēn, ksaldy to xaa.

<sup>39</sup> Singo tsigo busy, kol tsoxko kñee do tiits nii xaal Dios, per jkady to kñee meñ stub clasy tiitsē.

<sup>40</sup> Per ngui kol kak ni so xnēz kol kuuñtsyey cos.

## 15

### *Lēē Jesucrist pañ*

<sup>1</sup> Beetsy, chakladzyaa nii ksaladzy to xtiits Dios nii bluyaa lo do. Bniladzy to tiits ko ni tsiitsy so do low. <sup>2</sup> Por tiits ko lēē do telaa lo tol deelñee ksaandy tow, per deelñee ksaan dow xlyē bniladzy tow.

<sup>3</sup> Klo nii bluuy Dios lon bluyaa lo do. Bluyaa nii leñ kitsy nii kē xtiits Dios xñee nii por xtol no kuty Crist, ni leñ kitsyak ko xñee <sup>4</sup> nii lēē xaa pkyeetsy aan tse nii kwloxo tson kpidz lēē xaa pañ. <sup>5</sup> Ni bluyaa nii klo lo Pedre byaklo xaa, tsigore byaklo xaa lo ksa tsiipchop apostle. <sup>6</sup> Loxsyē ngo tugak tiemp byaklo xaa lo kaay kyoow meñ nii xniladzy xtiits Dios, ni ndaly gaa meñ go bii mbañ, no gaa meñ go kutyle. <sup>7</sup> Tsigore byaklo xaa lo Jacob, ni lo kchē apostle.

<sup>8</sup> Lultime lon byaklo xaa nii nakaa sinak tu mēēd xaly. <sup>9</sup> Por naa nak tu xaa nii xisy non lo apostle, per ni chilody kcholēn apostle, por kwēnlagaa meñ nii xniladzy xtiits Dios. <sup>10</sup> Per por xkyalnsaak Dios lēēn nak apostle. Ni byaan maaldy gaan lo xaa, sink mastre ndip xkyēn tsiññ que kchē apostle, nikxe nii lēdy naa kē tsiññ, sink Dioso. Por Dios tugak nakni naa. <sup>11</sup> Por precisty dyon cho mastre chuñ tsiññ, xtiits Dios precisy ni lēē gaaw bniladzy to.

### *Spañ meñ nii chety*

<sup>12</sup> Deelñee xñee noo lo do nii lëe Crist pañ, ¿penak nii no do xñee nii nlidy xpañ meñ kuty? <sup>13</sup> Por deelñee xpañdy meñ kuty, ni Crist tsigo pañdy. <sup>14</sup> Aan deelñee pañdy Crist, pa nondy tiits nii xluuy noo, ni pe nandy kchë nii xniladzy to. <sup>15</sup> Deelñee nyak nli kchë ngo, wnee xuuy noo, por lëe noo niy lo do nii lëe Dios beeñ kpañ Crist. Per deelñee nlidy nii xpañ meñ kuty, nlidy nii pañ Crist. <sup>16</sup> Deelñee xpañdy meñ kuty, ni Crist tsigo pañdy. <sup>17</sup> Aan deelñee pañdy Crist, pe nandy kchë nii xniladzy to, ni lo tol bii no do. <sup>18</sup> Deelñee singo nako, kchë meñ kuty nii bniladzy xtiits Dios kwëtañ. <sup>19</sup> Deelñee xaktyee lo kislyu re xsaladzy no Crist, tu xaa nii mastre mban nak no.

<sup>20</sup> Per pañ Crist gon. Klootyee xaa pañ lo kchë meñ kuty nii kpañ. <sup>21</sup> Por sinak nii por tugak xaa kwlañ kyalkuty lo kislyu, singo gak por tugak xaa kwlañ nii lëe meñ kuty kpañ. <sup>22</sup> Por Adán kchësy meñ chety. Lëe por Crist na, kchësy meñ kuty kpañ. <sup>23</sup> Per catu meñ kpañ tsiñee kchal meño. Klo Crist pañ. Axte tsiñee kiid Crist stub, lëe kchë meñ nii no xlad xaa kpañ. <sup>24</sup> Wor go lëe kislyu nitylo, ni wor go lëe Crist knitylo kchë xaa xñabey aan lëe xaa jko kyalwnabey ña Tat Tios. <sup>25</sup> Por axte lox kweekli Dios kchë meñ nii xlëe lo Crist, axte tsigolye lëe Crist kñabey. <sup>26</sup> Lultime nguialkuty knitylo xaa. <sup>27</sup> Lëe Dios kwloo kchësy cos ña Crist. Per tsiñee xñee kitsy nii kë xtiits Dios nii kchë cos no ña Crist, lëdy wi Dios gon, por lëe Dios pko kchë cos ña Crist. <sup>28</sup> Aan tsiñee lëe kchë cos lox kyo ña Crist, lëe Crist kyo ña Dios, por lëe Dios pko kchësy

cos ña xaa. Aan singo mod lëe Dios kñabey kchë kchësy cos.

<sup>29</sup> No meñ gon xchoobnis por meñ kuty. ¿Penak chuuñtsyey meñ ngo con xpañdy meñ kuty na? Deelñee xpañdy meñ kuty, ¿penak tsigo nii xchobnis meñ por meñ kuty? <sup>30</sup> ¿Ni penak nii tugak ntseeb ktsyool noo tu kyalnë? <sup>31</sup> Nli gon, beetsy, nii ksatyee tse xtyelaa ketyaa, ni nli nii xlen nii xniladzy to xtiits Crist. <sup>32</sup> Deelñee styoosyaa kwlañ nii ptilynin ma tox leñ kyedzy Efeso, pe nandyo. Deelñee xpañdy meñ kuty, nli xtiits xaa nii xñee: “Kol tso tyaaw no ni kol tso tyow no. Byeñxke kxe widzy lëe no kety.”

<sup>33</sup> Kyëtidy to, por nli tiits nii së sinrii: “Lëe xaa mal xkëëtañ xaa buen.” <sup>34</sup> Kol jko xkyalcheñ do, kuñdy to tol, por no do gon xyuumbeydy Dios. Lëen xñe nrii parñee kteladzy to.

<sup>35</sup> Neñdy no do nladzy: “¿Xa lë nii kpañ meñ kuty ni pe sak meñ kuty nii kpañ si chak no?” <sup>36</sup> Nguey do, por tsiñee xñaa tu medzy, klo chety medzy ko parñee klyañ tu yag. <sup>37</sup> Lëdy yag nii klyañ gon cholyu, sink xaktyee xmedzyo cholyu, nikxe xobxtily, nikxe gaa stub clasy pniw. <sup>38</sup> Aan lëe Dios gon xsaa pni go sinak nii xlyañ styoo xaa, ni catu pni go xroob lal nii xñabey Dios. <sup>39</sup> Xaal xaal gon nak cuerp. Xaa nak xcuerp bñech, xaa gaa nak xcuerp ma, ni xaa nak xcuerp mguñ, ni xaa nak xcuerp mël. <sup>40</sup> Ni xaa gaa nyaa cuerp nii no kpaa, ni xaa nyaa cuerp nii no lo kislyu. Ntson cuerp, per xaa nyaa xkyalntson cuerp nii no kpaa, ni xaa nyaa xkyalntson cuerp nii no lo kislyu. <sup>41</sup> Ni stu nak xbini ngbidz lo xbini mëe, ni xaa nak xbini

mëly ni misme gaa lady mëly no ndaly clasy bini.

<sup>42</sup> Singo gak tsiñee xpañ meñ kutý. Xkyeetsy cuerp nii xnitylo, aan xpañ tu cuerp nii nitylody.

<sup>43</sup> Xkyeetsy tu cos nii yox, aan xpañ tu cos ngui. Xkyeetsy tu cos mban, aan xpañ tu cos ndaan.

<sup>44</sup> Xkyeetsy tu cuerp nii pchoo lo kislyu, aan xpañ tu cuerp nii sëed kpaa. Deelñee no cuerp nii pchoo lo kislyu, no gak cuerp nii sëed kpaa.

<sup>45</sup> Leñ kitsy nii kë xtiits Dios gon xñee nii klootyee Adán kok tu xaa mbañ, per lëe Adán nii biid lultime nak kyalbini nii xnee kyalmbañ.

<sup>46</sup> Per lëdy klo kyalbini gon biid, sink klo cuerp kwyo. Lultime kwlañche kyalbini. <sup>47</sup> Meñ lo kislyu nak klootyee mguiy nii kwyaa con yu, per meñ kpaa nak mguiy nii biid despuesy. <sup>48</sup> Chak meñ lo kislyu si kok xaa nii kwyaa con yu. Lëe meñ nii ngab kaa kpaa chak si chak xaa nii pchoo kpaa.

<sup>49</sup> Deelñee pcho no mguiy nii kwyaa con yu, scho no mguiy nii sëed kpaa.

<sup>50</sup> Kol kono gaa, beetsy. Chilody gon tso cuerp nii nyaa con tsit ni pëel laañee xñabey Dios, por chilody tso cos nii xnitylo laañee no cos nii xnitylody. <sup>51</sup> Per lëen kniy tu cos nii nolan lo do. Lëdy kchë no kety, per kchë no ktsyëëlo.

<sup>52</sup> Kolpsyë, sinak tsiñee xtiib lo no, tsiñee lëe lultime trompet kpetsy, lëe kchësy meñ kutý kpañ parñee kpikchedre kety meñ kutý. Aan lëe no ktsyëëlo. <sup>53</sup> Por lëe xcuerp no nii xnitylo kyak tu cuerp nii nitylody. Lëew kyak tu cuerp nii kejty.

<sup>54</sup> Aan tsiñee lëe xcuerp no lox kyak tu cuerp nii nitylody, lëe xtiits Dios kak cumplir nii xñee: “Lëe kyalkuty kwnitylo por lëe gan kok.” <sup>55</sup> Kyalkuty,

¿ko xkyaIndaanoo na par ksaksil lëe noo? <sup>56</sup> Lëe tol xtee tiits parñee ksaksi kyalkuty lëe no, ni lëe xley Moisés xtee kyalwnabey lo tol. <sup>57</sup> Per skizh Dios, por lëe xaa xnee tiits nii kuuñ no gan, porñee xniladzy no xtiits Jesucrist.

<sup>58</sup> Por ngo, beetsy, tugak kol kuñ xtsiiñ Dios. Ksaandy to ni kchooxsody to lo xtiits Dios, por nan do lëdy singosy xniladzy to xtiits Jesucrist.

## 16

### *Tumi nii xtyop par meñ nii xniladzy xtiits Dios*

<sup>1</sup> Tumi nii xtyop gon par meñ nii xniladzy xtiits Dios, kol ktopo sinak nii psanaa tiits lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Galacia. <sup>2</sup> So sobsye tse tminkw kol kwiixaa palal tumi según nii ptsiñaa do, aan kol kotseyo parñee ktopty to tumi tsiñee lëen klyañche. <sup>3</sup> Por naa kxal xaa nii kwe do tsi Jerusalén, ni naa ktedy kitsy nii señ xaa, parñee tsini xaa nii ptop to lo betsy no nii no leñ kyedzy ko. <sup>4</sup> Aan deelñee precisy nii win ka, lëe noo kyo ksa noo.

### *Lëe Pable xñee pare tsitedy Pable*

<sup>5</sup> Klo xtañ meñ Macedonia kateedyaa. Loxsye ngo lëen klyañ Corinto. <sup>6</sup> Neñdy slyëen lo do xisy wiñ, o neñdy kaa lo do teedyaa tyub nii chak nal, tsiin kuñ do naa yudar tsiin lëen kpi, par kan laañee no kan. <sup>7</sup> Por chaklastyaa nii ketye kanaa to, sink chakladzyaa nii kwësaa lo do xisy, deelñee snee Dios tiits. <sup>8</sup> Per lëen kwës leñ kyedzy Efeso axte lni Pentecostés, <sup>9</sup> por xtee tiits nii kyën xtsiiñ Dios par kuñaa gan, nikxe nii ndaly meñ xlëe lo no.

<sup>10</sup> Deelñee klyañ Timoteo, kol ktee nii kle xaa ni pe tsinidy kik xaa, por wi xaa xkyë xtsiiñ Dios sinak nii xkyëno. <sup>11</sup> Por ngo ni tu do ksyablyudy xaa, sink kol kuñ xaa yudar parñee klyañche xaa lon, por lëe xaa këmbësaa ksan stubla betsy no.

<sup>12</sup> Kwnen lo Apolos nii nyiid tedy xaa lo do ksa xaa betsy no, per kwnëdy xaa. Per tsiñee kteedyo tiits lëe xaa kiid.

<sup>13</sup> List kol kwe, ksaandy to xtiits Dios. Kol ko valor lo do, tsiitsy kol so. <sup>14</sup> Tsiñee kuuñtsyey do tu cos, kol kuuñtsyeyo con kyalwkëstyoo.

<sup>15</sup> Nan do gon nii klootyee meñ lidzy Estéfanas bniladzy xtiits Dios nëz Acaya, aan lëe xaa no jkiiñ lo meñ nii xniladzy xtiits Dios. <sup>16</sup> Chakladzyaa nii ksoob to xtiits kchë meñ nii nak sinak xaa ni xtiits kchë meñ nii xkyë xtsiiñ Dios.

<sup>17</sup> Xlen nii biid Estéfanas ni Fortunato ni Acaico, por lëe xaa beeñtsyey nii chilody kuuñtsyey xaa.

<sup>18</sup> Pchoobladzy xaa styoon ni styoo do. No nii kyeñ do nii non clasy xaa go.

<sup>19</sup> Xkëëptyux meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Asia lëe do ni xkëëptyux meñ nii xkaal lsa lidzy Aquila ni Prisca lëe do. <sup>20</sup> Kchë betsy no xkëëptyux lëe do. Kol ktee tu pxit kwesy xcombañer do tsiñee jkëëptyux to xaa.

<sup>21</sup> Paablaa, naa xal tyux re lo do con yuub ñan ni xletraa pkëno.

<sup>22</sup> Deelñee no tu xaa nii xkëstyoody Jesucrist, nguialsi xaa. ¡Të Jesucrist!

<sup>23</sup> Kakni Jesucrist to dyon. <sup>24</sup> Xkëstyoon kchësy to por lo Crist ngab no.

**Tiits nii xnee kyalmbañ; El Nuevo  
Testamento en el zapoteco de Quioquitani  
New Testament in Zapotec, Quioquitani-Quierí  
(MX:ztq:Zapotec, Quioquitani-Quierí)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Quioquitani-Quierí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

**Copyright Information**

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Zapotec, Quioquitani-Quierí

**© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files  
dated 29 Jan 2022

b875d83b-1345-50dd-9fb2-879c17bf285a